

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak :

Égész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak :

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Néhány szó az erdőkárokról.

A világ minden teremtményének, legyen az a tökéletesség legalacsonyabb vagy legmagasabb fokán, szerves vagy szervtelen megvannak a maga ellenségei s küzdelem nélkül egyiknek léte sem tartható fenn. Az állatvilághoz tartozó teremtmények szabad mozgásukból kifolyólag kisebb-nagyobb mértékben képesítve vannak az önvédelemre, nem áll ez azonban így a növényvilágra nézve, melynek minden egyes egyede helyhez van kötve s ellenségei ellen a természetadta ellenállási képességén kívül mivel sem képes védekezni s így a védelem szembontjából kizárólag másokra, első sorban kivált az emberre van utalva. Az emberre háramlik tehát a kötelesség az önmagukkal tehetetlen növényeket ellenségei ellen megvédeni s létüket fentartani, annnyival inkább mert ezeknek legnagyobb részére neki magának is szüksége van.

A gabonaneműek után, melyek táplálékunk nagy részét szolgáltatják, a különféle fák azok, melyeket nem nélkülözhetünk s így azoknak fenntartásáról is gondoskodnunk kell, annnyival inkább, mert ezeknek kipusztulásával a magunk léte is kockára lenne téve. Ismeretes ugyanis a fának ama tulajdonsága, hogy a levegőnek tisztításához nagy mértékben hozzájárulnak, ezen kívül pedig a kiterjedt erdőségek azok, melyek az árvizek veszedelmét kevesbitik. Egyébként nem czélunk nekünk most az erdőnek amúgy is általánosan ismert előnyeit és

hasznait leírni, hanem inkább azokról a bajokról akarunk néhány szót ejteni, melyek erdeinknek nem csak felvirágzását, de gyakran létét is fenyegetik s itt is nem a természetadta, hanem inkább azokról a károkról, melyeket azokban maga az ember okoz.

Mi, kiket hivatásunk az erdészet szolgálatába állított, igen jól tudjuk azt, hogy az erdőnek legádázabb ellensége maga az ember, kinek pusztításai annyira mentek, hogy azoknak a törvény szigorával kellett gátat vetni.

Az erdőtörvény behozatalával jórészt sikerült már elejét venni azoknak a bajoknak, melyek a rabló gazdálkodás szomorú következményei voltak s az okszerű erdőhasználat napról-napra nagyobb tért hódít, sikerült részben mérsékelni az egyéb ember okozta erdőkárosításokat is, az utóbbi téren azonban még nagyon messze állunk attól a czélponttól, melyhez eljutni törekedünk. A falopás, erdei tüzek gerjesztése, kivált pedig a legeltetés által okozott veszedelem napirenden vannak még ma is, sőt bátran állithatjuk, hogy sok helyütt jobban gyakorolvák, mint a törvény életbe lépte előtt.

Ennek a szomorú jelenségnek az okait kutatva, arra a következtetésre jutunk, hogy itt legnagyobb hiba részben a törvény enyhe voltában, részben pedig végrehajtásának nehézségeiben rejlik. Már maga az erdőkárosítónak a tetten érése vagy kipuhatolása is nagy nehézségbe ütközik, mert rendszerint az erdővédelem egy emberre van csak bízva, ki tulajdonkép szinte csak olyan, mint más embertársa s így

pihenésre, nyugalomra is van szüksége, kötelességének teljesítésére tehát idejének csak egy részét használhatja, az erdőkárosítóknak pedig az alatt, míg ő fáradságait kipiheni, szabad kezük van. Az erdők őreit kivéve minden így például a katonai őrségek, csendőrök, pénzügyőrök, fogházőrök stb. s míg az egyik kipiheni nehéz szolgálatának fáradságait, addig a másik örködik. Ennek ellenében az erdőőr többnyire egymaga köteles egy olyan nagy terület fölött örködni, melyet még csak naponként bejárni sem képes.

Ez azonban még mind hagyján s bele kell törödnünk, mert hiszen az erdő jövedelmezősége sok helyütt olyan csekély, hogy az ilyen védelmi rendszerrel kapcsolatos költségek is súlyosan nehezedenek a tulajdonosra, sokkal nagyobb nehézségek következnek azonban azután, ha az erdőkárosítót megfogni vagy kinyomozni sikerült, mert itt következik gyakran a bizonyítás nehézsége. Már maga az a tény, hogy az erdőőr nem ismerheti a környék összes lakosságát, kivált ha még új ember, nagyon megnehezíti a dolgát. A tetten ért erdőkárosító ugyanis minden lehető kibuvó ajtót felhasznál, hogy a büntetéstől menekülhessen s ezek közt legkényelmesebb az álnév bemondása. A zálogvétel értéke ilyen esetben nagyon kétséges eredményű, mert hiszen a falopásra vete-

medett emberek nem igen hordanak magukkal olyan tárgyakat, melyekről minden kétséget kizárólag be lehetne igazolni, hogy az övék, a letartóztatás és a személyazonosságának megállapítása céljából való bekísérés olyan valami, a minek gyakorlati értéke alig van, mert nincs meg hozzá a megfelelő hatalom az erdőőr kezében. Az olyan tolvaj, ki elfogatásába önként belenyugszik, ritkaság számba megy, e helyett azonban minden módon menekülni igyekszik, mely esetben természetesen csak két módja lehet az erdőőrnek a kártevő szándékának meggátolására: vagy saját testi erejével legyőzni, vagy pedig a szökésben fegyverével megakadályozni. Ott, hol az erdőőr maga nagy testi erővel bír és csak egy ellenféllel van dolga, az első mód még megjárja, többek ellen azonban nem igen veheti hasznát, a másik módot pedig a fegyverhasználat nagy korlátozása mellett nem alkalmazhatja a saját biztonságának kockáztatása nélkül.

Tegyük túl azonban magunkat mindezekre a nehézségeken s nézzük meg, mi történik akkor, ha a kártevő kilétét csakugyan sikerült megállapítani s ellene ennek alapján a panaszt megtenni. Ha a kártevő elismeri véttségét vagy bűnös voltát, az igazságot szolgáltató hatóság rá méri a törvényszabta büntetést ha azonban tagadásban van, — s ilyen eset a

TÁRCZA.

Zichy Jenő gróf levele szibériai utjáról.

A magyarok ős hazájának kikutatása körül annyi elévülhetlen érdemeket szerzett Zichy Jenő gróf nyílt levelet intézett Bedő Albert volt államtitkár és országos főerdőmester úrhoz, melyből kivesszük azt a részt, mely hivatva van az erdészeti és vadászati személyzet érdeklődését fölébreszteni és figyelmét lekötöni.

A levélnek eme része így szól:

Európát elhagyva utunk az Uralon át Jekaterinburgba és Tjumenre vitt. Az Ural hegyláncz (a régiek Montes Riphai) nem valami óriás magasságú hegyláncz és lenyulik egész a Kirgiz pusztáig, majd az Aral tavaig, északnak pedig fölnyulik messze a Novaja-Semlja alá; a hegyláncz hossza tehát közel 3.000 kilo-

méter. Alapjában e hegység roppant széles, úgy, hogy nem valami nagy dolog volt a Perm-Tjumeni vonalnak Jekaterinburgon át való építése. A hol a vonal a hegységet átszeli, az csak 190 m. tengerfölötti magasságú. Hegycsuszamlás miatt a közlekedés beszüntetett, az átkelést gyalog kellett az Uralon megtenni. Az Ural teljes hosszában és szélességében remek fenyőkkel, luczfenyő (Pin. picea v. obovata), erdei fenyő, (P. silvestris), havasi fenyő, (P. Cembra) van benőve; közbe-közbe található a hárs (Til. parvf. v. sib.), a nyír (Bet pub.) és a vörösfenyő (P. Sibirica v. Larix) óriás példánya s a délibb részén szórványosan tölgy (Querc. ped.) is látható. Nevezetes még az is, hogy ott a havasi fenyőt (Cembra) mind czedrusnak nevezik. Bükkfát és kőrist egész szibériai utamban nem láttam.

Vadban is gazdag e vidék. Szarvas, iram (Elch), farkas, medve, róka s éa srürke evetke, hiuz, óriási fajok (szürkések) vannak. Kár, hogy azon a vidéken, a hol a nagy ipartelepek vannak (vas, platina, arany, mész stb.) oly rémitő pusztítást visznek végbe az erdő-

leggyakoribb —, akkor nincs más mód, mint rábizonyítani bűnét.

Egyszerű erdei kihágásoknál, melyeknek elbírálása közigazgatási hatóságok hatáskörébe esik, az erdőörnek, mint hatóságilag felesketett személynek a szavai hitelt érdemlők, egészen másként alakul azonban a dolog ott, hol lopásról van szó, melynek megtorlására a bíróság van hivatva. Ez már nem elégszik meg magával a váddal és a felesketett erdőörnek bizonyító és erősítő szavaival, hanem vagy tanukra, vagy kézzelfogható más bizonyítékokra van szükség s ha vagy az egyik, vagy a másik nincs meg, a tagadásban levő vádlottat egyszerűen fölmenti. A legjobb bizonyíték mindenesetre az, ha a lopott tárgyat találjuk meg a tolvajnál, de ennek is csak akkor van haszna, ha rá tudjuk bizonyítani, hogy azt csakugyan nála, például az udvarán vagy házában találtuk meg, mire nézve legcélszerűbb a hatóság igénybe vételével eszközölt házkutatás, a tolvaj furfangjának azonban a lopott tárgy eltitkolásánál vagy elrejtésénél igen tág tere nyílik s így az ilyen bizonyíték beszerzés is gyakran igen nagy nehézségbe ütközik.

Még ennél is nehezebb a tanukkal való bizonyítás. A tolvaj ugyanis gonosz mesteriségét titokban üzi s ő maga bizonyára nem fog tanukat magával vinni, kik bűnös voltáról

vallomást tegyenek s ezt a szolgálatát magában teljesítő erdőőr sem teheti, így tehát tanukat csak akkor állithat, ha azok véletlenül vetődnek oda a tett színhelyére.

A bizonyítás tehát mindenképp nagyon megvan nehezítve, de ha már sikerült, akkor a bűnös elítélése nem marad el, csak az a kérdés, hogy a büntetésnek meg lesz-e a kellő hatása s éppen ez az, miről néhány szót akarunk ejteni.

(folytatása következik)

Erdősites Balaton vidékén.

(folytatás és vége).

A csemetekerti vetések mellett azonban a vágásokban és kopár területeken való vetéssel sem maradtunk hátra, hanem igyekeztünk itt is a reánk bízott feladatoknak megfelelni, midőn azonban erről megemlékezem, nem mulaszthatom el egyuttal azt is megemlíteni, hogy ezen a téren nagy nehézségekkel kell megküzdenünk, mert — mint azt már mintegy két évvel ez előtt lapunkban megírtam — a balaton — füredi védkerületben az erdőtalaj a lehető legrosszabb, a mennyiben a nagyobbára mészkövet tartalmazó hegységeket csak igen vékony földréteg borítja. A csemeték ültetésénél tehát nagyon meg kell válogatnunk az ültetési helyeket s ügyelnünk kívánt arra, hogy az ültető lyukak jó mélyre legyenek ásva, mert itt két heti forróság több kárt okoz, mint másutt egyszer annyi ideig tartó szárazság. Hála az ezen a téren eszközölt megfigyeléseink-

ségekben; de legrettentőbbek mégis az Ural erdeiben épp úgy, mint az Altai hegységben, az óriási tüzek, melyek mérföldekre és mérföldekre pusztítják ezt a remek közvagyonot. Megtörtént, hogy a Jenisein két napnál tovább is a legrémítőbb füstfellegekben haladt gőzhajónk, jobbról-balról, a láttávolságokon túl égett az erdő, és a mint mondták, már, hetek óta égett.

Az „Ural“-tól egész a Jenisei-ig egy óriási síkság terül, alig egypár 80–90 m. tengerföldről magasságu dombbal, részben nedves, vizenyős rétekekkel, részben óriási kiterjedésű erdőkkel, melyek itt is mint egyáltalában egész Oroszországban, minden rendszeres kezelést nélkülöznek; hiszen annyi az erdő, úgy mondják, ki lenne oly gyermekes, hogy azokat beoszsza üzemtervek szerint, vagy plane újakat ültessen! és tart így a pusztítás a legrémítőbb mértékben, Isten tudja mióta. Hiszen még a Wolga mentén, már Saratow, Samara és Wolga-Wolszk vidékén láttam az óriási mésztelepeket: egész Oroszország számára itt termelik a meszet, számtalan kezdetleges parasztkemenczében,

melyeket mind a legremekebb hátsfaerdőkből szerzett anyaggal fűtenek.

Pedig a Wolga mentén vannak az összes orosz arisztokráciának nagy birtoktelepei, jószágai: ott vannak a Steenbock grófoké, a Nesselrodek, a Woronzof-Daseshoff, az Orloff-awidoff-Bariatinszkiaké stb. Itt is, úgy mint az Ural vidékén, sok a vad. Főleg az őzekben igen is szép példányokat látni; a szarvasok nem oly erősek, agancsaik nem oly szépek, mint a kaukázusiak, ellenben az urali őzek testre sokkal nagyobbak. Agancsaik nem annyi águak, hosszabbak, de azért jóval hosszabbak (a 40 cm. magasság őzagancs nem valami ritka dolog), mint a kaukázusiak, testre óriási termetűek. A Paltzin tavaknál, Steenbock grófné birtokán Jekaterinburg városától 70 werstre, háromnap vadásztam, hol Björmel vállalkozó erdőőre mellett egy olyan őzbakot lőtt, mely akkora volt, mint valami nagy dámszarvas, sulya pedig kizsigerelve 80 kiló és agancsa hatágu volt, fejét kifőzve haza is hoztam. Több ur vadászkerájában láttam azt is, hogy

nek és eddig szerzett tapasztalatainknak, a csemete ültetésünk évről-évre jobban sikerül s a folyó évben az idegen területről hozott fenyő csemetéknel 85, míg a saját csemetekertekből kiemelteknel egész 95 százalékos eredményt értünk el. Ez a fokozatosan elért jobb és jobb eredmény nagyon hozzájárul jó kedvünk és buzgóságunk emeléséhez, mert nincs leverőbb dolog, mint ha az ember nem láthatja fáradozásának gyümölcsét.

Itt még megemlítem, hogy a múlt év őszén kiültetett 150.000 darab feketefenyő csemete jól áttelelt s az idei nyarat is derekasan kiállotta, biztos reményt nyújtva arra, hogy fáradozásunkat idővel jól meg fogja jutalmazni.

A balaton-füredi védkerülethez összesen 18 birtokos erdőbirtoka tartozik, melyek a következők:

1. Balaton-füredi volt urbéresek;
2. Balaton-füredi volt nemesség;
3. Csapaki volt urbéresek;
4. Lovas-Varjas család;
5. Lovasi volt urbéresek;
6. Lovasi magán erdőbirtokosok;
7. Paloznaki volt urbéresek!
8. Alsó-eörsi volt urbéresek;
9. Alsó-eörsi volt nemes birtokosok;
10. Felső-eörsi volt urbéresek;
11. Felső-eörsi prépostság;
12. B. kis-szöllősi volt urbéresek;
13. B. kis-szöllősi volt nemesség;
14. Nagy-péczei volt urbéresek;
15. Nemes-péczei volt nemesség;
16. Nemes-péczei volt urbéresek;
17. Aszófői volt urbéresek;
18. Tihányi volt urbéresek;

Ebben a tizenhét különböző erdőbirtokban a folyó év tavaszán összesen 192.500 csemete került kiültetésre, melyek közül 116500 darabot a tapolezai

m. kir. erdőgondnokság szolgáltatta ki, míg a többi 76.000 a saját csemetekertjeiből lett kiemelve.

Fajra nézve a kiültetett csemeték a következőleg oszlanak meg:

1. Fekete fenyő	66.000	darab
2. Virágos köris	5.000	"
3. Ákác	23.000	"
4. Tölgy	51.000	"
5. Nyárfa dugvány	2.500	"
6. Erdei fenyő	46.000	"

Az ültetvények az ősszel következő átlagos eredményt mutattak: fenyő 65, köris 85, ákác 95, nyárfa dugvány 95, tölgy 95 százalékot. Itt még nem mulasztom el megjegyezni, hogy a saját csemetekertjeinkből kiültetett fenyő csemetéknel az eredmény 85, a tölgy-nél és ákácznál pedig 98 százalékot mutatott, mi előttnubizonysága annak, hogy mennyire előnyös a saját csemetekertek telepítése és fenntartása, mert hiába, a talaj sajátosságaihoz és az éghajlathoz már hozzászokott csemeték az átültetést is jobban tűrik meg s az ültetés eredménye bőven megtéríti a csemetekertekre fordított költségeket. Igaz hogy ez szaporítja munkánkat és gondjainkat, de ezek dúsan meg lesznek jutalmazva az elért szép eredmények által.

Elvetettünk még ezen kívül négy birtokon összesen 13 hektoliter tölgyfűfűt, de — mint már értesítem első részében említettem — az egerek által okozott nagy pusztítások következtében az eredmény nem haladta meg a 40 százalékot.

Végre nem mulasztom el rámutatni arra a nehézségre, melylyel a kerületi erdőőröknek megküzdeniök kell, ha szolgálatukat buzgón és odaadással akarják teljesíteni. A nagy területen szétszórva fekvő erdők bejárása, felügyelete bizony nem csekély föladat,

az őzeknek mindjárt egy éves korukban 6-os agancsuk volt. Érdekes az is, a mit Björmei vállalkozó maga mondott nekem, t. i. hogy a múlt évben 36.000 tucat császármadarat küldött nyugati Európába. Igaz, hogy ez egy kissé bolondnak látszó szám, de ő mondotta s a többi tekintélyek Jekaterinburgban bizonyították. Így tehát a szibériaiak vadászati szempontból csakugyan csinálnak és jövőre is csinálhatnak versenyt.

Déli Szibéria különben a tulajdonképpeni eldorádója volna a vadászembernek! Óriási mennyiségű és százféle fajta ott a vad, temérdek a fajd, a Tetrao urogallus, de azzal is úgy bánnak mint az erdejükkel; folyvást lövik, folyvást pusztítják!

Minuszinszen a postamester augusztus végével egyetlen délelőtti 68 drb. fajdot hozott haza; vizslája előtt lőtte azokat, a hogy nálunk régente júniusban, a félig röplő récéket puskáztuk; apraját, nagyját, félig röplő tyukokat. Az igazi vadász ilyen pusztításokon bizony elszomorodik. A mit el nem pusztítanak, az a kártékony vad; a hiuzok, vadmacskák, az óriási sasok

mindenütt láthatók; vizivad, a mint az magától is képzelgető, e nagy vizeknél óriási mennyiségben van; hattyu, fekete gólya, a ludnak Isten tudja hány faja, szalonka, récze, daru, ott is — pedig nagy mennyiségben — található.

De ki löne ilyenekre, mikor ezek husa nem oly jó, mint a császár-madár, vadfácán, s a fiatal fajd pecsenyéje, ezeket pedig oly könnyű meközelíteni és „sebes“-ültében vagy a földön szaladasközben lepuskázni. Idejegyzem még, hogy a nálunk Mongolfácánnak tartott fácánt ott se láttam, de láttam azt a valódi mongol-fácánt, melyet Gueera és más vadszállítók királyfácánnak neveznek.

A nemes prémek vagy szőrmék már Szibériában is nagyon megfogytak, a nemes czoboly, mely eddig milliókat adott, most már százazrekkal számítható; óriási ritkaság a fekete róka is, melynél a bársony-feketeszínű szőrme minden egyes szála fehérben végződik, s melynek a frissen lőtt rókáról, az értékes bőr megsértésének mellőzése vegett, ugyszólva husosan

kivált az ültetések alkalmával, melyek az egész vonalon majdnem egy és ugyanabban az időben történnek s melyeknél a felügyelet hiánya gyakran a legszomorubb következményeket vonja maga után. Itt nagy segítségre lehetne ugyan maguknak a közbirtokosságok tagjaiaak a jóindulata és a saját javuk iránt való érdeklődés, de sajnos, éppen ez az, a mivel csak a legkritikább esetben találkozunk s az, a mit erdeik fentartása érdekében tesznek is, inkább csak a muszájnak, mint a jóakaratnak a kifolyása. Valóban nagy lelki erő és kitartás kell ahhoz, hogy ilyen viszonyok között lelkesedésünk le ne lohadjon s buzgóságunk ne csökkenjen, hanem hivatáskörünket jól betöltve, Istennek és embernek tetsző munkát végezzünk.

Papp János
hatósági erdőőr,

LEVELEZÉS.

Tekintetes szerkesztő úr!

Az utóbbi időben kedvelt lapunkban több tisztelt kartárs részéről különféle tárgyú megnyilatkozásokat olvastam, melyek mind közös ügyeinket érintik s így nem hagyhatom azokat egészen megjegyzés nélkül, hanem némely tekintetbe nyilvánítani óhajtom szerényvéleményemet.

Első sorban természetesen a legfontosabb közös ügyünkre, a megalakítandó országos egyesületünkre nézve kell nyilatkoznom s itt szükségesnek tartom hangoztatni, hogy — legalább egyelőre — maradjunk meg mi csak annál, a mit a gyűlésünkön elhatároztunk

s ne akarjuk a gyermeket megkeresztelni, mielőtt megszületett volna. Az élet iskolája, tehát a tapasztalás majd megmutatja nekünk idővel az esetleges hiányokat és szükségeket, melyeken segíteni mindig módunkban lesz. A hasonló egyesületeknek majdnem mindegyikénél tapasztalhatjuk, hogy már rövid működésük után változtatásokat, módosításokat, pótlásokat tesznek alapszabályaikon s ez bizonyára mindig a szerzett tapasztalás folyománya. Nekünk most egyelőre nincs egyéb teendőnk, mint az egymás iránt való szeretetet, a kölcsönös megbecsülést táplálni s az egyesülés nagy művét előkészíteni.

A végpontból kitolyólag kitérek a szakiskolát végzett tisztelt kartárs úr által közzétett közleményre, előre is megjegyezvén, hogy én abban csak a hasznos törekvést és buzgóságot iparkodom felfedezni, nem pedig — mint talán sokan tenni fognak — a sértő szándékot. Abban a részben ugyanis, hogy az iskolai tanulmány nagy előnyt nyújt a magán tanulás fölött teljesen egyetértek a tisztelt cikkíróval, mert hiszen nagy különbség az, valamely ismeretlen dolgokat tudós tanárok előadásából megérteni, vagy pedig tisztán magára hagyva, azok mellett átszenvedni a fejtörést minden kinjait s szerencsés az, ki azt teheti. Magam is szívesen mentem volna szakiskolába erdészeti pályám kezdetén, de akkor már családos ember lévén, ezt nem tehettem. A szakiskolát végző ifju mindennel, a mire szüksége van eláttva s menten az anyagi gondoktól tisztán tanulmányainak szentelheti magát, míg a magántanulónak a mellett, hogy a mindennapi kenyeréről is gondoskodnia kell, még a terhes és fárasztó szolgálat is a nyakában van s így nem csekély az érdeme, ha ilyen terhes viszonyok között is kiállja a tűzpróbát s ugyanannak a vizsgának veti magát alá, melynek a

lenyuzott irhájáért magam fizettem, a helybeliek által is megbámult rendkívül olcsó ár mellett 240 rubelt.

A tigris szintén feljött délről egész Közép-Szibériáig s fájának bengáliai példányaitól abban különbözik, hogy szőrméje a fekete sávok elhalványulása miatt világosabb színűbe megy át és szőrmeszála oly hosszúak, mint a legdusabb szőrméjű medvebőrnek leghosszabb szála!

De még egy nevezetességről kell hogy szóljak, egy az alsó Taigán és Minussinszk vidékén előforduló állatról; és ez nem más, mint a *Cervus Elaphus species Maral*! Le a kalappal tisztelt vadásztársaim! mert ez a leghatalmasabb, legszebb szarvas-faj, mit valaha láttam és legmerészebb álmaimban képzeltem; — hanem — és most tisztelt vadásztársaim csodálkozzanak hogy ez állatot hogy kezelik? Körülbelül úgy, mint Észak-Szibériában az ostyákok és a Kamchadalok az iramszarvast (*Rennthier*); háziállat, az istállóban és kisebb kerített helyeken tartják és pedig jól tartják,

mert hiszen érdemes, miután ez is egy fajtája az aranybányának; a mikor pedig a szarvas bogzik vagy bogot visel, a még puha és véres agancsát levágják fűrészszel a tövénél. Ezért jönnek a határos Kinából a tevékaravánok és mázsaszámra szállítják el, fizetve a súlyát egyenértékű — nem, ez nem helyes kifejezés! — de egyenlő súlyu szinaranynyal. Erősítő orvosszer gyanánt, porrá tört állapotban eszik ezt a gazdag mandarínok, és nem egyszer volt alkalmam ilyen kínai nagyurat látni, aki hiu kérkedéssel elővette zsebéből a szárított állapotban nála levő agancsmaradékot,

Pedig ezek a szarvasok még hatalmasabbak a wapitinél is, amelyhez különben hasonlítanak, lévén agancsaik nem nagyon sötétek színre és nem is nagyon gyöngyösek, koronájuk is nem valami különös, ellenben egyes ágaik óriási méretűek; de leginkább azzal tűnnek fel, hogy a jégcsap 50—60 czm. és láttam olyant is egy lengyel száműzöttnél — Stepanovitseh korcsmárosnál Omszkon, — melynek jégcsapja 67 czm. szemcsapja 62 czm. hosszú volt! Az egyes agancs

szakiskolázott. Különben a mennyire előbb vannak a szakiskolások az elméletben, a gyakorlatban annyival megelőzik őket a magántanulók s így mindkettőre nézve legelőnyösebb, ha egymás tudását gyakori érintkezésekkel elsajátítani s így a magukét kölcsönösen kiegészíteni iparkodnak, mert a legnagyobb bölcsesség a saját tudatlanság beismerése és tanulni soha sem szégyen, hanem igen tiszteletreméltó dolog. Abban különben magam is egyetértek tisztelt cikkíró kartársammal, hogy a magán tanulók közt számos közénk nem való egyén is akad s hogy a vizsgáló bizottságoknak figyelemmel kellene lenni az általános műveltségi fokra is.

Végül nem mulaszthatom el teljes elismeréssel adózni Répay Albert tisztelt kartársunk cikkének, mert való az, hogy csak a kölcsönös szeretet és tisztelet az, melyre biztos alapot fektethetünk törekvéseinknél. Óvakodnunk kell tehát minden olyan nyilatkozattól, mely alkalmas lenne köztünk a szép egyetértést megbolygatni, sőt mindent el kell követnünk annak megszilárdítására.

Mindezeket pedig nem a békének megbontása céljából, hanem a feletti aggodalmamban mondtam el, hogy a köztünk felmerülhető villongások csak ártalmára lehetnek olyan szépen megindult s nagy fáradtsággal előkészített közös ügyünknek.

Egy szakvizsgázott erdőőr,
az orsz. erd. egyesület rendes tagja.

Különfélek.

A röpirat immár szétküldésre került s így kérjük mindazokat, kik már megrendelték, illetve árát beküldték, és esetleg még meg nem kapták, minket erről levelező lapon értesíteni. A röpirat 1 frt beküldése és a pontos cím közlése után azonnal postára lesz téve. Reméljük, hogy lapunk tisztelt olvasói kivétel nélkül valamennyien sietni fognak ezt az érdekes munkát maguknak megszerezni. A röpirat ára a lap előfizetési díjával egyszerre is küldhető, ebben az esetben azonban ez a körülmény a szelvényen feljegyzendő.

Eljegyzés. Aczberger Imre m. kir. erdőlegény a szászsebesi erdőhivatalnál a napokban eljegyezte magának hitestársul Illés László nagy-bocskói m. kir. erdőőr bájos

hossza pedig 119 cz. a rózsató 30 czm. az agancs-távolság pedig 91 czm.-t. mutatott.

Mennyivel különb a Cervus Maral agancsa az Amur szarvasénál, mely körülbelül akkora, mint a kínai szarvasé és így a miénkhez nem is hasonlítható; sokkal de sokkal rövidebb, körülbelül olyan az, mint az alsó ausztriai, ugynevezet berki szarvasé (Auhirsch).

és művelt leányát Erzsikét. A szép frigyhez tartós és zavartalan boldogságot kívánunk a fiatal párnak.

A megszegyenített Eiffel-torony. Buffalóban, az Egyesült Államokban, óriási vasszerkezetű torony építését kezdték meg, amelynek magassága jóval nagyobb lesz a párisi Eiffel-toronyénál. A buffalói torony 346 m. magas lesz, alapjának minden oldala pedig 120 méter. Az első emelete 71 méter magasságban lesz, a második 155-ben, a harmadik 242-ben, a negyedik 300-ban, az ötödik pedig a csucsán. Az ötödik emeletnek a kiterjedése 98 négyzetméter lesz. Harmincznégy villamos fölhúzó viszi a látogatókat az egyes emeletekre. Három mérnök és négy építész készítette az óriási torony tervét és vezeti a munkálatokat, amelyek egy millió dollárba kerülnek.

Hosszu katonák. Olyan hosszú katonája talán egy hadseregnek sincs, mint a porosz hadseregnek. A potsdami gárdaezredhez vonult be most ősszel ez a Dabelenke nevű óriás. Földmives és a hossza két méter és hét centiméter. Az utána következő óriás katona az első számu gyalogos gárdaezredben szolgál és a hossza két méter és 5 cm. Ugyanabban az ezredben van egy rekruta, aki két centiméter híján két méter. A legelől említett Dabelenken kívül az idén egyetlen rekruta sem üti meg a két méteres nagyságot. A német hadsereg leghosszabb katonája a királyi bajor gyalogságnál szolgál. Két méter és tizennégy centiméteres.

A csók mint ismeretlen fogalom. Nem mindenütt a világon csókolóznak. Így Khinában, Japánban, Indiában, Birmában egészen ismeretlen valami a csókolózás. A khinai és japáni leányoknak fogalmuk sincs a csók jelentőségéről, ámbár az ő ajkuk is rózsás, s nekik is édes a mosolygásuk. A khinai, vagy az indus ifju éppenséggel nem fejezi ki szerelmes érzéseit azzal, hogy megcsókolja az imádottját, s az anyák sem csókolják meg gyermeküket a főt említett országokban, hanem csak egyszerűen a szívékhöz szoritják. (Nálunk sem ártana, ha a kis babák csókolása ismeretlen volna, legalább a sok idegen részéről). Különös, hogy e népek megegyeznek a csókolózásra nézve az éjszakiakkal. Így például az eszkimók, ha szeretik egymást, s ezt ki is akarják fejezni, orruk egymáshoz való dörzsölésével cselekszik meg.

Vadászni csak kell. Ezt tartja a Kongómenti néger, még ha nincs is vad. De a néger segít magán. Ott vannak a patkányok, még pedig elegendő, belőlük busás zsákmány kínálkozik. Husz vagy harminc néger fölfegyverkezve puskával elindul egy olyan helyre, amely gazdag patkányban. Ott nagy tüzet rak a diszes vadásztropp, a füst aztán megteszi a magáét, felhajtja a „vadar“. Az pedig vagy neki szalad a lobogó lángoknak, vagy pedig ledurrantják a „vadászok“, hogy haza vigyék az asszonynak, mint nálunk az urak a nyulat. Hogy pedig változatosság is legyen a vadászatban, hát mennek a négerék majomra is. Körülállják ismét nagyon sokan azt a fát, amelyre az üldözött fölmenekült s olyan pokoli zajt csapnak, hogy a boldogtalan majom kábultan bukik le közéjük. Akkor őt is csak ledurrantják. De az asszonynak azért tán még se viszik haza pecsenyének.

A szél sebessége. Porto-Rikóban nemrég hallatlan erejű vihar dühöngött, mely több százezer dollárnyi kárt okozott a lakosságnak és a melynek emberélet is esett áldozatul. Elképzelhető, hogy a vihar óriási sebességgel haladt; legnagyobb gyorsaságát, a hatterasi meteorológiai intézet jegyzése szerint, augusztus 17-én érte el,

kevéssel délután. 16-án reggel, a mikor a vihar kezdődött, óránként való sebesség 60–80 kilométer volt; másnap reggel ez a gyorsaság fokozódott és pedig 112 kilométerre, később azonban elérte a 150, 190 és 220 kilométernyi sebességet, úgy, hogy az anémométerek nem működtek többé. A barométer pedig 727 milliméterre süllyedt; ennél kisebb légnyomást még nem észleltek az Atlanti-Oceán partján.

Akasztófán szerzett vőlegény. Csókon szerzett vőlegényt már láttunk — legalább a szinpadon, akasztófán szerzetről most hallunk először. Endrődön történt; Barinkó János, egy 73 éves jómódu parasztgazda szemet vetett egy szép 17 éves kedves leányra, de mikor kezét megkérte, a leány viszautasította. Az öreg szerelmes erre a leány szemeláttára kötelet kötött a mestergerendára, felállott egy székre és felakasztotta magát. A leány ijedten, a kenyérvágó késsel elmeteszte a kötelet és Barinkó életben maradt. Azóta már ki is hirdette őket a pap.

A csata után. Egy angol szakaszvezető írja egyik hazaküldött levelében az elands-laagtei csatáról, mely csata tudvalevőleg az egyetlen olyan csata volt, melyben az angolok győztek: Mikor a harcnak vége volt, a sebesültek keresésére indultunk. Egy öreg, fehérszakállas bur került utamba. Eleinte óvatosan közeledtem a vén legényhez. Néhány sebesült bur ugyanis fűben rejtelkedő kigyó módjára viselkedett. Az ember a legjobb szándékkal közeledett és egyszerre csak rálőtték. Ezért óvatos voltam. De csakhamar láthattam, hogy az öreg képtelen fölemelni fegyverét. Nehezen lélegzett és már nem igen huzhatta sokáig. Mikor fölibe hajoltam, arra kért, nézzek szét, nincs-e a közelben a fia, egy tizenhárom éves fiú, a ki mellette harcolt. Megtettem kérését és a szegény fiút egy halom sebesült alatt holtan megtaláltam. Odavitttem apjához. Tudod, hogy nem vagyok lágyszívű. De mikor az öreg bur meglátta fiát, el kellett fordulnom. A holttestet magához szoritotta és és úgy sóhajtozott, hogy a torkom összeszorult. Ebben a percben láttam csak meg, mily borzalmas a háború. Mikor visszafordultam, az öreg bur már meghalt, de görcsösen fogta élettelen fia hideg kezét.

A legszigorubb város. Ezt a címet talán a legtöbb joggal Jawa amerikai város (Egyesült-Államok) érdemli meg. Minden polgárának már tizenegy órakor a lakásán kell lennie, különben ötven dollár büntetést fizet, vagy husz nap fogságra ítélik. A tizenegy órát bömbőlő hangú gőzkürt jelzi minden este. Az utcán való lármázás, papirosnak, gyümölcshéjnak elhajigálása 5—100 d. bírsággal jár. Minden színház, énekes kávéház tíz órakor csuknak, s a bálakat fel tizenegykor már be kell végezni. Végül: az utcán köpni oly multság, amely tizenöt dollárba kerül.

Házzállítás vonaton. A Burlington and Missouri Riven vasuton nemrégiben egy egész udvarházat szállítottak husz mértföldnyi távolságra Hemingsfordtól Alliancig. A ház hossza ötven, szélessége negyven láb és két emelet magas. Sulya körülbelül száz tonna. A tulnyomóan fenyőfából épült házat előbb gerendákon fölemelték és négy, egyenkint ötven tonnás kocsira helyezték. A vonat óránként hat mértföldet haladt. A ház teljes épségben érkezett meg.

Vadászat Almássy Dénes grófnál. Almássy Dénes gróf békés- és biharmegyei birtokain 4 napig

tartó körvadászat volt. Részt vettek benne Tisza Kálmán, Károlyi, Inkey, Wenckheim, Trauttenberg grófok. A vadászat eredményét, több szekér szép vadat, a bécsi piacra küldték.

Tót munkásokat keresnek. Egy nagyobb erdélyi faüzlet a Székelyföldön, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület uján, mintegy ötven tót munkást keres, kik közül 8—10 lehet nős is. A cég tíz évig állandó és tisztességes bérrel fizetett munkát biztosít, úgy hogy a munkások kellő szorgalommal hónaponként 20—24 forint keresetre számíthatnának. Igaz, hogy fáradságos munkát kellene végezniök. ölfavágást, szénégetést, talpfa és rönkfaragást, hamuszírfőzést. A megbízhatóbb munkások a fűrésztelepnél mint gépmunkások kapnak alkalmazást. A munkásokat a cég mindennemű baleset ellen biztosítja. Jelentkezni lehet Nyitrán, a fölvidéki Magyar Közművelődési Egyesület központi irodájánál, mely esetleg szerződésüket is szívesen közvetíti.

Falb jóslása a XX-ik századra. Falb Rudolf, a félelmes viharpróféta annyi siker és annyi balszerencse után kiadta jóslását a huszadik század első félszázadára. Enyhe tél és hűvös tavasz: ezt jóslja 1900-ra. Az év legkritikusabb napja március elseje lesz. A részletes prognózis ez:

Január. Az első hét elég enyhe, a második hét néhány napja igen hideg, a harmadik a közepesnél melegebb, a negyedik hét normális.

Február. Száraz időjárás. Az első félhónap közepesnél melegebb. A hónap végén már előre lehet érezni a március elseji kritikus időt s erős vihar várható.

Március. A kritikus napon tul normális lesz az időjárás. A hónap vége viharos lesz.

Április. A hónap első felében sűrű havazás várható. A harmadik és a negyedik héten igen erős hideg lesz. Utolsó nap azonban elég meleg lesz.

Május. A temperatura a közepesnél alacsonyabb. A harmadik héten havazás lesz.

Junius. Sűrű esőzés. A hőmérséklet a hónap kétharmadáig a közepesnél nagyobb lesz, azután hűvös, sőt hideg.

Szerkesztői üzenetek.

Potyondy Kálmán urnak, Ófalusi erdő. Beérkezett, az év végeig rendezve van. — **Binder Béla** urnak, Feketepatak. Az egyesület megalakítása csak az alapszabályok leérkezése után lesz lehetséges, ennek idejét azonban előre tudni nem lehet, azonban ha ez csak új év után történne is, a közgyűlés ki-mondhatja, hogy a tagsági idő újévtől számítandó s így jó lesz a belépni szándékozóknek a járulékokat apránként gyűjteni s postatakarékban elhelyezni, hogy azután a pótlás könnyebben essék. Különben lapunk szerkesztője legközelebb Budapestre utazik s személyesen meg fog győződni a dolog ügyállásáról. — **Jakus János** urnak, Esztergom. 4 frt beérkezett; év végeig rendezve van. — **Horváth János** urnak, Böhönye. A kérdéses uradalom Hunyad vármegyében van. — **Fehérvári János** urnak, Kóka. Megfelelő dolgozatokat mindig szívesen fogadunk. — **Apátfalvi előfizetőnek** Ha figyelemmel kíséri lapunk IV. évfolyamának eddigi szerkesztői üzeneteit, ott kérdésére megkapja a választ. — **Szabó Mariska** urhölgynek. Az egyesületbe belépni óhajtok száma lassan bár, de folytonosan gyarapodik. Sajnos, hogy ugyanezt nem mondhatjuk lapunk híveiről. Előfizetésük csakugyan az év végével jár le.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradsky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

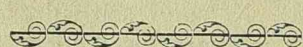
Brausweller János
Szegedent.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jóállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

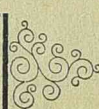
a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

egujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujolag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TARSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító. Szerb kir. udvari szállító. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.